Swedsec

Konsumtionskrediter 2027

KUNSKAPSKRAV FÖR LICENSIERINGSTEST

2027-01-01

Innehåll

Inledning 2

Bakgrund 2

Målgrupp 2

Kunskapskravens uppbyggnad och funktion 2

Ändringar av kunskapskraven 2

Kunskapskravens utformning 2

Testets utformning 3

Kognitiva nivåer, vikt och storlek 3

Delområde 1 – Konsumtionskrediter 4

Lagstiftning om konsumtionskrediter 4

Kreditprövning och kreditavtal 5

Konsumtionskrediter 6

Delområde 2 – Ekonomi 8

Övergripande ekonomi och räntor 8

Privatekonomi 8

Försäkringar 9

Delområde 3 – Rådgivning och andra relevanta regelverk 10

Rådgivning 10

Regler och föreskrifter 11

Sekretess 11

Givande och tagande av muta 12

Penningtvätt och finansiering av terrorism 12

Familjerätt m m 13

Skatter 13

Insättningsgaranti 14

Dataskyddsförordningen 14

Inledning

Bakgrund

Swedsec arbetar för höga kunskaper, regelefterlevnad och god etik hos anställda på finansmarknaden genom att kräva licensiering samt regelefterlevnad för fortsatt licensiering. Swedsecs vision är att förtroendet för finansmarknaden ska vara högt. En förutsättning för högt förtroende är att den personal som arbetar på finansmarknaden har tillräcklig kunskap och kompetens för sina uppgifter. Licenskravet omfattar olika kategorier av anställda med olika arbetsuppgifter och roller, inom de företag som är anslutna till Swedsec.

Licensieringstest för konsumtionskrediter är framtaget för att uppfylla kunskapskraven i lag och föreskrifter.

Målgrupp

Målgruppen för licensieringstest för konsumtionskrediter är de personer som arbetar med att sätta samman, erbjuda, bevilja, förmedla eller ge råd om konsumtionskrediter till konsumenter, t ex rådgivare och kredithandläggare.

Kunskapskraven utgör en grundnivå av kunskap som licenshavare i målgruppen ska ha, oavsett arbetsuppgifter och roll. En anställds funktion och roll kan medföra att fördjupade eller ytterligare kunskaper behövs utöver de som omfattas av dessa kunskapskrav. Det är det anslutna företagets ansvar att bedöma vad som krävs utifrån den anställdes arbetsuppgifter.

Kunskapskravens uppbyggnad och funktion

Kunskapskraven är uppdelade i delområden (faktaområden), i underrubriker och i mätpunkter. En mätpunkt specificerar vad licenshavaren förväntas kunna inom ett begränsat kunskapsområde. Varje uppgift som ingår i licensieringstestet är kopplad till en mätpunkt i detta dokument.

Kunskapskraven ska fungera som stöd vid utformning av utbildningar och som underlag vid uppgiftskonstruktion. De ska dessutom ge överblick över vad som förväntas av en licenshavare. Det är varje utbildningsanordnares uppgift att tolka kunskapskraven samt skapa en relevant och pedagogisk utbildning.

Ändringar av kunskapskraven

De gällande kunskapskraven finns på www.swedsec.se. En översyn görs årligen och vid behov. Ändringar av kunskapskraven publiceras på www.swedsec.se. Det är utbildningsanordnarnas och testtagarnas ansvar att uppdatera sig med den senaste versionen.

Kunskapskravens utformning

Kunskapskraven är uppdelade efter delområden, underrubriker och mätpunkter. De delområden som ingår i licensieringstest för konsumtionskrediter är:

- Konsumtionskrediter
- Ekonomi

- Rådgivning och andra relevanta regelverk

Testets utformning

I licensieringstest för konsumtionskrediter ingår 60 ordinarie uppgifter. Alla ordinarie uppgifter har genomgått en noggrann kontroll i form av fakta-, kvalitets- och språkgranskning. Uppgifterna har dessutom utprövats och analyserats med statistiska metoder. Utprövningen sker genom att fem ännu inte godkända uppgifter ingår i testet utan att påverka resultatet. De svar som testdeltagarna lämnar på dessa uppgifter lagras för statistisk analys och efter noggrann prövning kan de därefter ingå i test som ordinarie frågor. Det framgår inte i testet vilka uppgifter som är ordinarie och vilka som utprövas. Totalt besvarar alltså testtagaren 65 uppgifter varav 60 avgör testtagarens resultat. För att godkännas på licensieringstestet ska en testtagare ha minst 70 procent rätt totalt.

Kognitiva nivåer, vikt och storlek

De kognitiva nivåerna syftar till att beskriva vilken grad av komplexitet uppgifterna har.

Nivå	Förklaring
Känna till (K)	Licenshavaren ska känna till och komma ihåg begrepp, definitioner och faktauppgifter.
Förstå (F)	Licenshavaren ska förstå och kunna förklara olika samband och sammanhang.
Tillämpa (T)	Licenshavaren ska kunna använda till exempel formler, regler, lagar och metoder.

Varje mätpunkt har en markering som definierar på vilken kognitiv nivå testtagaren ska ha den aktuella kunskapen. Nivån markeras med den första bokstaven i nivåns namn: K, F eller T. De kognitiva nivåerna hänger ihop och bygger på varandra. Om mätpunkten t ex avser den kognitiva nivån Tillämpa förutsätts att licenshavaren också kan förstå och förklara den samt känna till den. Om fler än en kognitiv nivå markeras innebär det att mätpunkten innehåller delar som ligger på olika kognitiva nivåer.

I matriserna för varje mätpunkt anges mätpunktens storlek och vikt. En stor mätpunkt har mer omfattande kunskapskrav, vilket medför att licensieringstestet sannolikt innehåller fler frågor på det ämnet än från en liten mätpunkt. En mätpunkt kan antingen ha vikt 1 eller 2, där vikt 2 anger högst vikt, vilket också påverkar antalet frågor på licensieringstestet.

Delområde 1 – Konsumtionskrediter

Delområde 1 inleds med avsnittet ”Lagstiftning om konsumtionskrediter” som är en översiktlig genomgång av lagar och regler gällande konsumtionskrediter. Med konsumtionskrediter avses alla typer av konsumentkrediter utom bolån. Därefter behandlas i avsnittet ”Kreditprövning och kreditavtal” vissa allmängiltiga delar som kreditprövning, kreditavtal, preskription och amortering. I det avslutande avsnittet ”Konsumtionskrediter” behandlas förekommande kreditprodukter, regler om räntor och kostnader, information och marknadsföring, m m.

Lagstiftning om konsumtionskrediter

Konsumentkreditlagen

Den nya konsumentkreditlagen (2026:1011) grundas på Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 om konsumentkreditavtal (CCD2) och är i kraft från den 20 november 2026, och ersätter konsumentkreditlagen (2010:1846). Genom den nya lagen genomförs direktivets krav i svensk rätt och konsumentskyddet på kreditområdet moderniseras och utvidgas. Enligt lagens övergångsbestämmelser gäller dock den äldre konsumentkreditlagen i allt väsentligt fortfarande för kreditavtal som har ingåtts före den 20 november 2026, medan den nya lagen som huvudregel gäller för avtal som ingåtts från och med ikraftträdandet.

Licenshavaren ska ha grundläggande kunskaper om konsumentkreditlagen och dess bestämmelser om skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare när det gäller konsumentkrediter. En konsumentkredit är en kredit, dvs bolån eller konsumtionskredit, som upptas av en konsument. Definitionen av konsument är en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet. Lagen ger ett starkt skydd för konsumenten genom att den är tvingande. Med detta menas att ett avtalsvillkor som i jämförelse med lagens bestämmelser är till konsumentens nackdel saknar verkan.

Licenshavaren ska känna till konsumentkreditlagens struktur, uppbyggnad och tillämpningsområde. Häri ingår bland annat att känna till att lagen är tillämplig på i stort sett alla krediter till konsumenter. Även hyres- eller leasingavtal, där konsumenten kan förvärva själva objektet, omfattas av lagen. Värdepapperslån och så kallade särskilda fakturakrediter är undantagna från vissa bestämmelser i lagen. Bolån är reglerade i ett särskilt kapitel i lagen där vissa avvikande regler för bolån framgår. De enda lån som är helt undantagna är författningsreglerade lån som finansieras via offentliga medel (exempelvis studielån) och pantbankslån. Även om bolån inte omfattas av licensieringstestet ska licenshavaren känna till definitionen av bolån för att kunna särskilja dessa från konsumtionskrediter.

Licenshavaren ska känna till de olika begrepp och uttryck i lagen som är särskilt definierade då dessa ofta är av betydelse för lagens tillämpning. Här kan nämnas uttryck som kreditförmedlare, kontokredit, kreditkostnad, kreditköp, kreditränta, effektiv ränta, värdepapperskredit, bostadskredit, särskild fakturakredit, rådgivning m fl.

I övrigt ska licenshavaren förstå innebörden i lagens övriga regler: bl a god kreditgivningssed och förklaringsskyldighet, förhandsinformation och marknadsföring, kreditprövning, kreditavtalet, ränteändring, förtidslösen, regler för förtida uppsägning, paketering av produkter, ränteskillnadsersättning, rådgivning, lån i utländsk valuta, informationskrav för kreditförmedlare, tillsyn och överklagande.

Lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Licenshavaren ska på ett övergripande plan känna till reglerna i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Häri ingår bland annat att känna till att lagen innehåller regler om tillståndsplikt för de kreditgivare och kreditförmedlare som inte redan har tillstånd enligt andra regler, exempelvis banker. Vid sidan av regler om tillståndsplikt, innehåller lagen också rörelseregler och allmänna konsumentskyddsbestämmelser som gäller för alla kreditgivare oavsett om tillstånd fordras enligt lagen. Licenshavaren ska således känna till lagens innehåll vad gäller krav på god kreditgivningssed, kunskapskrav för kredithandläggare, ersättningssystem, information vid rådgivning och dokumentationskrav.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Konsumentkreditlagen	2	Stort	K	F
Lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter	1	Stort	K	

Kreditprövning och kreditavtal

Återbetalningsförmåga

Licenshavaren ska förstå innebörden av att kreditprövningen ska vara grundlig och ske i konsumentens intresse med nödvändiga och relevanta uppgifter som underlag. Kreditprövning ska göras vid ny kredit och inför en väsentlig ökning av krediten. Licenshavaren ska förstå innebörden av begreppet återbetalningsförmåga och vad som menas med att den ska ha ett framåtblickande perspektiv. Licenshavaren ska vidare förstå hur återbetalningsförmågan kan bestämmas när kreditprövningen avser en kredit med flera kredittagare. Licenshavaren ska även på ett detaljerat plan förstå vilka uppgifter kreditprövningen ska grundas på enligt konsumentkreditlagen samt Finansinspektionens respektive Konsumentverkets allmänna råd. Licenshavaren ska känna till vilka skyldigheter som åvilar kreditgivaren om kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter, exempelvis i samband med användning av så kallade scoringmodeller. Licenshavaren ska känna till vad scoring är samt när och hur den används i samband med kreditprövning.

Kontroll av underlaget och dokumentationen

Licenshavaren ska förstå vikten av att uppgifterna i en kreditprövning behöver vara korrekta och aktuella samt när och hur de ska kontrolleras. Licenshavaren ska också förstå vad som ska dokumenteras av kreditunderlaget.

Kreditupplysning och information vid avslag

Licenshavaren ska förstå innehållet i en kreditupplysning samt varför kreditgivaren tar en upplysning på kunden. Licenshavaren ska även kunna förklara för kunden vad det innebär. Licenshavaren ska känna till vilken information kreditgivaren är skyldig att lämna till kunden om det sker ett avslag.

Kreditrisk

Licenshavaren ska förstå hur kreditrisk påverkar kreditbedömningen och kreditbeslutet. Licenshavaren ska förstå hur kreditrisk kan mätas och beräknas. Detta innefattar förståelse för hur kreditvärdighet och skuldsättning påverkar riskbedömningen samt kännedom om användning av statistiska kreditbedömningsmodeller (exempelvis scoring) som stöd. Licenshavaren ska även känna till att kreditprövningen kan omfatta stressbedömningar, exempelvis av hur förändringar i räntenivåer, inkomster eller levnadskostnader kan påverka konsumentens förmåga att fullgöra sina betalningsförpliktelser.

Kreditavtal

Licenshavaren ska förstå och kunna förklara de grundläggande principerna och när kreditavtal ingås och vilka krav som gäller för konsumentens bundenhet. Licenshavaren ska känna till under vilka förutsättningar olika typer av kreditavtal kan ändras och sägas upp och konsumentens rättigheter i samband med detta. På ett grundläggande plan ska licenshavaren känna till skillnaden mellan och innebörden av begreppen löpande och enkla skuldebrev. Licenshavaren ska känna till och kunna förklara vad ett kreditavtal ska innehålla och hur det ska dokumenteras. Slutligen ska licenshavaren förstå innebörden av solidariskt betalningsansvar i de fall det finns flera låntagare.

Amortering

Licenshavaren ska förstå vad amortering innebär och effekten av amortering. Licenshavaren ska också förstå skillnaderna mellan olika amorteringsformer såsom vanlig så kallad rak amortering och annuitet, och utifrån kundens situation bedöma och förklara effekterna av olika amorteringsformer och vikten av amortering för minskade räntekostnader.

Preskription

Licenshavaren ska förstå vad preskription av ett fordringsanspråk är och hur preskription kan förhindras. Licenshavaren ska känna till vilka preskriptionstider som gäller för konsumtionskrediter och hur dessa påverkas av om det är fråga om enkelt eller löpande skuldebrev. Licenshavaren ska även förstå vad som gäller för preskription av ett borgensåtagande.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Återbetalningsförmåga	2	Stort	K	F
Kontroll av underlaget och dokumentationen	2	Litet		F
Kreditupplysning och information vid avslag	2	Litet	K	F
Kreditrisk	2	Litet	K	F
Kreditavtal	2	Stort	K	F
Amortering	2	Stort		F
Preskription	1	Litet	K	F

Konsumtionskrediter

Olika typer av konsumtionskrediter

Licenshavaren ska förstå vad som karaktäriserar konsumtionskrediter jämfört med bolån. Licenshavaren ska känna till de vanligaste kreditprodukterna som utgör konsumtionslån, såsom privatlån (blancolån), kortkredit, kontokredit, särskild fakturakredit, värdepapperskredit, kreditköp och hyra- eller leasingavtal med option att förvärva objektet samt övergripande kunna beskriva hur de är konstruerade och fungerar. Licenshavarens ska även känna till vilka undantag från lagens tillämpning som gäller för vissa kredittyper som t ex särskild fakturakredit och värdepapperskredit och vilka typer av krediter som är helt undantagna från konsumentkreditlagens tillämpning.

Särskilda regler om kreditköp

Licenshavaren ska känna till vilka typer av krediter som faller in under begreppet kreditköp. Licenshavaren ska känna till vad den så kallade invändningsrätten vid kreditköp innebär och vilka krav på kontantinsats som föreligger vid kreditköp med varan som säkerhet och/eller med återtagandeförbehåll (ofta benämnt avbetalningsköp).

Allmän information och marknadsföring

Licenshavaren ska på ett övergripande plan känna till vilken allmän information kreditgivare som tillhandahåller konsumtionslån är skyldig att lämna och i vilken form den ska lämnas. Vad gäller marknadsföring av konsumtionskrediter ska licenshavaren kunna förklara innebörden av att marknadsföring av krediter ska vara måttfull och känna till vilka formuleringar som marknadsföring av krediter inte får innehålla. Licenshavaren ska känna kreditgivarens informationsskyldighet avseende effektiv ränta och innebörden av så kallad särskild upplysning vid marknadsföring av konsumtionskrediter. Licenshavaren ska även känna till hur information vid marknadsföring och särskild upplysning ska lämnas samt påföljd vid utebliven information.

Information innan ett kreditavtal ingås

Licenshavaren ska på ett övergripande plan förstå innehållet i det standardiserade EU-faktabladet (SEKKI) som ska lämnas till konsumenten i samband med kreditgivning samt när och hur detta ska lämnas. Licenshavaren ska på motsvarande sätt även känna till vad som gäller beträffande information och dokumentation vid kreditförmedling och rådgivning samt konsumentens rätt att erhålla ett utkast till kreditavtal. Licenshavaren ska känna till vilken påföljd utebliven information kan medföra.

Räntor och kostnader

Licenshavaren ska förstå hur priset (räntan) sätts och vilka komponenter eller faktorer som ingår i, eller påverkar, priset för konsumtionslån. Licenshavaren ska känna till vilka regler som gäller för ränteändring av konsumtionslån samt när och hur information om ränteändring ska ske. Licenshavaren ska kunna förklara hur reglerna gällande räntetak, kostnadstak och avgift för uppläggning av krediten fungerar. Här ingår att känna till hur räntetaket,

kostnadstaket och högsta tillåtna uppläggningskostnad beräknas. Licenshavaren ska känna till vilka avgifter och övriga kreditkostnader som får uttas och när dessa får ändras.

Ångerrätt och förtida återbetalning

Licenshavaren ska kunna förklara hur ångerrätten för konsumtionskrediter inklusive anknytande avtal fungerar och vilka frister som gäller. Här ska licenshavaren även förstå vilken betydelse tidpunkt för överlämnande av kreditavtal inkluderande information om ångerrätten samt EU faktablad (SEKKI) har för att ångerfristen ska börja löpa. Licenshavaren ska känna till vad som gäller beträffande räntor och avgifter när ångerrätten utövas och krediten återbetalas.

Oavsett om ångerrätten utövats eller ej har kredittagaren alltid rätt att när som helst under kredittiden förtidsbetala en konsumtionskredit. Licenshavaren ska känna till vilken information kreditgivaren ska lämna till en kredittagare som önskar veta vad en förtida återbetalning innebär. Licenstagaren ska förstå hur kreditfordran ska beräknas vid förtida återbetalning, dvs vad som gäller beträffande ersättning, räntor och avgifter.

Kreditgivarens rätt att kräva förtida betalning är begränsad till särskilda uppsägningsgrunder angivna i konsumentkreditlagen som, för att kunna tillämpas, dessutom måste vara förbehållna i kreditavtalet. Licenshavaren ska känna till dessa uppsägningsgrunder och vilka möjligheter kredittagaren har att vidta rättelse under uppsägningstiden. Licenshavaren ska också känna till de särskilda regler som gäller vid kreditgivarens uppsägning av kontokredit.

Licenshavaren ska även känna till de skyldigheter kreditgivaren har vid låntagarens betalningssvårigheter, dels vad gäller rutiner att upptäcka dessa och informera låntagaren om vart denne kan vända sig för stöd i budget- och skuld-frågor, dels att i större utsträckning överväga och erbjuda alternativa lösningar, exempelvis amorteringslättnader, uppskov eller räntesänkningar, innan inkassoåtgärder vidtas.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Olika typer av konsumtionskrediter	2	Stort	K	F
Särskilda regler om kreditköp	2	Litet	K	
Allmän information och marknadsföring	2	Stort	K	
Information innan ett kreditavtal ingås	2	Litet	K	F
Räntor och kostnader	2	Stort	K	F
Ångerrätt och förtida betalning	2	Stort	K	F

Delområde 2 – Ekonomi

Delområde 2 berör övergripande ekonomi, räntor och räntebegrepp. Här behandlas även privatekonomi och försäkringar och dessas betydelse vid kreditgivning.

Övergripande ekonomi och räntor

Övergripande ekonomi och räntor på olika löptider

Licenshavaren ska känna till att det allmänna ränteläget i hög grad varierar med den makroekonomiska utvecklingen i Sverige och omvärlden. Räntor på kortare löptider styrs i huvudsak av Riksbankens styrränta, vilken i sin tur styrs utifrån inflations- och konjunkturutsikterna i Sverige, medan räntor på längre löptider är relaterade till förväntningar på framtida korta räntor och en så kallad löptidspremie. Vidare påverkas svenska räntor, framför allt på längre löptider, av det internationella ränteläget. Licenshavaren ska förstå vad som i huvudsak bestämmer räntor på kortare och längre löptider.

Räntebegrepp

Licenshavaren ska förstå och kunna förklara samt göra beräkning för begrepp som exempelvis ränta, effektiv ränta, nominell ränta och real ränta samt förstå i vilka situationer respektive mått är användbart.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Övergripande ekonomi och räntor på olika löptider	2	Stort	K	F
Räntebegrepp	2	Stort		F

Privatekonomi

Hushållsbudget

Licenshavaren ska förstå riktlinjer för levnadskostnader och hur en hushållsbudget upprättas. Licenshavaren ska kunna bedöma hur förändringar i hushållets situation, exempelvis om familjen utökas med barn, påverkar kundens betalningsutrymme och återbetalningsförmåga. Licenshavaren ska kunna tillämpa detta i beräkningar av kundens möjlighet att ta en konsumtionskredit och fullgöra sina betalningsåtaganden. Licenshavaren ska förstå varför en buffert för oförutsedda händelser bör finnas. Licenshavaren ska även förstå hur en tillgångs- och skuldanalys används för att bedöma kundens ekonomiska ställning, inklusive nettoförmögenhet, skuldsättning och olika typer av tillgångar.

Övriga krediter

Licenshavaren ska förstå hur övriga krediter påverkar hushållets ekonomi och hur dessa krediter kan påverka kundens kreditvärdighet vid låneansökan.

Budget- och skuldrådgivning

Licenshavaren ska känna till möjligheten för kunderna att få budget- och skuldrådgivning via kommunen.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Hushållsbudget	2	Stort		F	T
Övriga krediter	2	Litet		F	
Budget- och skuldrådgivning	1	Litet	K		

Försäkringar

Skydd vid försämrad betalningsförmåga

Licenshavaren ska känna till försäkringar som skyddar vid t ex sjukdom, olycksfall, dödsfall eller arbetslöshet för att hantera försämrad betalningsförmåga och förstå när dessa försäkringar lämpar sig för låntagaren eller om andra typer av försäkringar ska erbjudas.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Skydd vid försämrad betalningsförmåga	2	Litet	K	F

Delområde 3 – Rådgivning och andra relevanta regelverk

Delområde 3 omfattar fördjupad kunskap om hur rådgivning i samband med konsumtionskrediter ska hanteras. Visst fokus läggs också på familjerätt, skattekunskap och vissa andra lagar och regler som är relevanta för konsumtionskrediter.

Rådgivning

Rådgivarens roll och ansvar
Licenshavaren ska förstå när en rådgivningssituation uppstår och kunna skilja den från situationer då handläggaren lämnar generell information och/eller då marknadsföring förekommer. Licenshavaren ska förstå vilken informationsskyldighet som finns i samband med rådgivning och vilka krav som ställs beträffande licenshavarens kompetens. Licenshavaren ska också förstå vilken information som rådgivaren behöver inhämta om kunden för att kunna göra kreditbedömning och lämna ett lämpligt råd samt övergripande förstå vad risk innebär för kunden och för kreditgivaren. Licenshavaren ska kunna anpassa förklaringarna/råden så att kunden kan bedöma om kreditavtalet lämpar sig för dennes behov och ekonomiska situation samt i förekommande fall upplysa om en kredit innebär en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska förhållanden.

Dokumentation
Licenshavaren ska kunna tillämpa reglerna om att rådgivningen ska dokumenteras för samtliga låntagare och att kunden får tillgång till rådgivningsdokumentationen.

Licenshavaren ska förstå vad som ska dokumenteras av lånehandlingarna och av underlaget i rådgivningen. Licenshavaren ska också förstå varför dokumentation krävs och kunna förklara för kunden varför handlingar, som låneansökan, kreditupplysning, rådgivning, standardiserat EU-faktablad för konsumtionslån (SEKKI) och kreditavtalet dokumenteras och vad de innebär.

Kreditförmedling
Licenshavaren ska känna till vilka informations- och dokumentationskrav som finns när en kredit förmedlas av en kreditförmedlare.

Paketering av produkter
Licenshavaren ska förstå och kunna förklara reglerna gällande paketering produkter och tjänster som erbjuds tillsammans med kredit. Licenshavaren ska känna till innebörden av förbudet mot kopplingsförbehåll och vilken informationsskyldighet som åvilar kreditgivaren i samband med paketering.

Ansvarsfull kreditgivning
Licenshavaren ska kunna tillämpa regeln om att rådgivaren endast får lämna råd och/eller erbjuda krediter som är lämpliga för kunden utifrån de uppgifter som rådgivaren inhämtat om kunden. Licenshavaren ska utifrån resultatet av kreditprövningsprocessen kunna tillämpa informationen för att bedöma kundens återbetalningsförmåga och om krediten ska beviljas eller avslås. Licenshavaren ska även kunna förklara beslutet för kunden.

Jäv
Licenshavaren ska förstå vilka situationer som föranleder jäv samt förstå hur man bör handla i de situationerna.

Intressekonflikter
Licenshavaren ska förstå vilka situationer som kan föranleda en intressekonflikt samt förstå hur man bör handla i de situationerna.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Rådgivarens roll och ansvar	2	Stort		F	T
Dokumentation	2	Stort		F	T
Kreditförmedling	2	Litet	K		
Paketering av produkter	1	Litet	K	F	
Ansvarsfull kreditgivning	2	Stort		F	T
Jäv	2	Litet		F	
Intressekonflikter	2	Litet		F	

Regler och föreskrifter

Självreglering

Licenshavaren ska känna till Svenska Bankföreningen, hur självreglering är uppbyggd och hur den skiljer sig från lagar och andra författningar.

Swedsec

Licenshavaren ska förstå vilka personer som omfattas av Swedsecs regelverk, vilka rättigheter och skyldigheter regelverket medför för de anslutna företagen och licenshavarna samt vilka disciplinpåföljder som kan vidtas mot licenshavare och anslutna företag.

Finansinspektionens tillsyn och allmänna råd

Licenshavaren ska känna till att Finansinspektionen är tillsynsmyndighet, vilka kategorier av företag som står under tillsyn, varför företag står under tillsyn, hur FI bedriver tillsyn generellt och hur tillsyn sker inom konsument-kreditområdet. Licenshavaren ska också känna till FI:s tillsyn för konsumentskydd och även känna till åtgärder som vidtas för att stärka det finansiella systemet. Licenshavaren ska känna till vad FI:s allmänna råd om konsument-krediter innebär.

Konsumentverkets allmänna råd om konsumentkrediter

Licenshavaren ska känna till vad Konsumentverkets allmänna råd om konsumentkrediter innebär. Licenshavaren ska även känna till vad Konsumentverkets tillsynsansvar omfattar gällande konsumentkrediter.

Klagomålshantering och reklamationer

Licenshavaren ska förstå hur klagomål ska hanteras i finansiella företag.

Licenshavaren ska även känna till de olika roller som Konsumenternas bank- och finansbyrå, Konsumenternas försäkringsbyrå, Allmänna reklamationsnämnden och allmänna domstolar har när det gäller handläggning av klagomål och information om praxis.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Självreglering	1	Litet	K		
Swedsec	1	Litet		F	
Finansinspektionens tillsyn och allmänna råd	1	Stort	K		
Konsumentverkets allmänna råd om konsumentkrediter	1	Litet	K		
Klagomålshantering och reklamationer	2	Litet	K	F	

Sekretess

Sekretess och otillåten användning av interna system

Licenshavaren ska kunna tillämpa de regler om sekretess, som gäller för anställda och uppdragstagare i finansiella institut.

Licenshavaren ska känna till att den som obehörigen överträtt sekretessreglerna kan

- underkastas arbetsrättsliga sanktioner,
- bli dömd för sekretessbrott (dock ej anställda/arbetstagare i kreditinstitut) och
- underkastas sanktioner av Swedsec, om personen är licenshavare.

Licenshavaren ska vidare förstå att otillåten användning av det finansiella institutets interna system, t ex otillåtna slagningar, är ett regelbrott som kan innebära överträdelser av bl a sekretessreglerna.

Licenshavaren ska känna till att det finansiella institutet kan

- bli skyldigt att betala skadestånd till kunden, och
- drabbas av sanktioner från Finansinspektionen.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Sekretess och otillåten användning av interna system	2	Stort	K	F	T

Givande och tagande av muta

Regler om givande och tagande av muta
Licenshavaren ska kunna tillämpa grundläggande regler om förbud mot givande och tagande av muta. Detta förutsätter att licenshavaren förstår

- den koppling som ska finnas till arbetstagarens tjänsteutövning eller uppdragstagarens tjänsteuppdrag för att det ska kunna vara fråga om givande av muta,
- vilka omständigheter som avgör om en förmån är otillbörlig eller inte, samt
- vilka förmåner som alltid anses otillbörliga.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Regler om givande och tagande av muta	2	Litet	F	T

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Kundkännedom m m
Tillräcklig kunskap om kunderna är en grundläggande förutsättning för de finansiella företagens möjligheter att försvåra och förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och för att kunna rapportera misstänkta aktiviteter och transaktioner samt fullgöra de krav som gäller för löpande uppföljande av affärsförbindelser och för att hålla kundkännedomen aktuell.

Licenshavaren ska kunna tillämpa de åtgärder som ska vidtas för kundkännedom, dvs vilka uppgifter om kunden som ska hämtas in och dokumenteras (inklusive identifiering, verklig huvudman och affärsförbindelsens syfte och art).

Licenshavaren ska förstå syftet med reglerna om penningtvätt och särskilt förstå:

- vilka situationer som kräver att åtgärder för kundkännedom vidtas,
- i vilka situationer förenklade respektive skärpta åtgärder för kundkännedom kan/ska vidtas,
- vilka särskilda regler som gäller för personer i politisk utsatt ställning (PEP), deras familjemedlemmar och kända medarbetare,
- konsekvenserna av att inte uppnå tillräcklig kännedom om kunden samt
- skyldigheten att granska transaktioner och utan dröjsmål rapportera misstänkta transaktioner till Finanspolisen om misstanke kvarstår efter närmare analys.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Kundkännedom m m	2	Stort		F	T

Familjerätt m m

Egendomsförhållanden och bodelningsregler
Licenshavaren ska förstå grundläggande begrepp som giftorättsgods och enskild egendom och hur sådan egendom fördelas vid äktenskapsskillnad och dödsfall samt hur krediter kan påverka utfallet vid en bodelning. Licenshavaren ska också förstå de grundläggande begreppen i motsvarande regler för samboförhållanden.

Arvsreglerna inklusive testamente
Licenshavaren ska känna till arvsreglerna som de ser ut i lagen, dvs vem som ärver i familjeförhållanden med makar, gemensamma barn, särkullbarn och sambor. Licenshavaren ska känna till i vilken mån man kan avvika från lagens arvsregler genom testamente.

Ställföreträdare för omyndiga och andra
Licenshavaren ska förstå reglerna om vem som företräder (legala ställföreträdare) ett omyndigt barn och vilka begränsningar som finns avseende föräldrars/förvaltares och god mans rätt att företräda den omyndige. Vidare ska licenshavaren förstå reglerna som gäller om en vuxen person har en legal ställföreträdare utsedd och vilka begränsningar som finns avseende god mans och förvaltares rätt att företräda den vuxne. Licenshavaren ska känna till vad en anhörig har rätt att utföra eller ej med stöd av reglerna om anhörigs rätt att rättshandla utan fullmakt. Slutligen ska licenshavaren känna till vem som får företräda ett dödsbo.

Fullmakter
Licenshavaren ska kunna tillämpa grundläggande regler om fullmakter, dvs vem som är fullmaktsgivare och vem som är fullmaktshavare, vad som krävs för att en fullmakt ska bli giltig, på vilka sätt en fullmakt kan lämnas, hur en fullmakt upphör eller återkallas samt skillnaden mellan behörighet och befogenhet.

Licenshavaren ska förstå vad en framtidsfullmakt är, vilka formkrav som gäller för en framtidsfullmakt, vad den kan omfatta samt när den träder i kraft och när den kan återkallas.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Egendomsförhållanden och bodelningsregler	2	Litet		F	
Arvsreglerna inklusive testamente	2	Litet	K		
Ställföreträdare för omyndiga och andra	2	Stort	K	F	
Fullmakter	2	Litet		F	T

Skatter

Inkomst av tjänst och regler för skatteberäkning
Licenshavaren ska förstå hur inkomst av tjänst beskattas och hur skatten beräknas för en person som är skattskyldig i Sverige. Vidare ska licenshavaren förstå och kunna förklara hur skatten på inkomst av tjänst påverkas vid underskott av kapital inklusive skillnader i avdragsrätten för lån med respektive utan säkerhet.

Inkomst av kapital och regler för skatteberäkning
Licenshavaren ska förstå reglerna vid beräkning av skatt i inkomstslaget kapital avseende avdrag för ränteutgifter

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Inkomst av tjänst och regler för skatteberäkning	2	Litet	F	
Inkomst av kapital och regler för skatteberäkning	2	Litet	F	

Insättningsgaranti

Insättningsgaranti

Licenshavaren ska känna till hur den så kallade insättningsgarantin fungerar, t ex beloppsgräns och vilka konton/ institut som omfattas

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Insättningsgaranti	2	Litet	K

Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen (GDPR)

Licenshavaren ska känna till dataskyddsförordningen och syftet med den samt känna till de lagliga grunderna för personuppgiftsbehandling, vad som avses med känsliga personuppgifter och den registrerades rättigheter. Varje behandling av personuppgifter ska följa GDPR:s grundläggande principer, ha rättslig grund, föregås av tydlig information till de registrerade och hanteras med rutiner för registrerades rättigheter, exempelvis tillgång, rättelse, radering, begränsning, invändning och dataportabilitet.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Dataskyddsförordningen (GDPR)	2	Litet	K